

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

นางสาวประคอง ชำดิษ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-443-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN SCHOOLS
UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY
PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE MUNICIPAL

Miss Prakong Chundith

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-443-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยาย

โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

โดย

นางสาวประคอง ชำดิษ

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เดท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญไวโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เดท)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จีรทัต ทุลทัต)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประคอง ชำดิษ : การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล (A STUDY OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE MUNICIPAL) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.น้อมศรี เศท, 270 หน้า. ISBN 974-634-443-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาล

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน มีการวางแผนการเรียนการสอน โครงการสนับสนุนด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งพบว่ามีปัญหาเรื่อง การขาดแคลนสื่อและวัสดุอุปกรณ์ โดยมีข้อเสนอแนะให้จัดเตรียมงบประมาณและอาคารสถานที่
2. ด้านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนจัดครูเข้าชั้นเรียนตามวิชาเอก โท และความสามารถพิเศษของครู มีการเตรียมบุคลากรโดยประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งพบปัญหาว่า ขาดแคลนครูในวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีข้อเสนอแนะ คือ จัดอัตราค่าส่งครูให้เพียงพอในลำขาวีขานั้น ๆ
3. ด้านวิชาการ มีการสนับสนุนการจัดทำแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สัตบริบริการเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร ศึกษาองานในโรงเรียนอื่น เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อ สัตเตรียมงบประมาณ สัตชมรมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร นิเทศการเรียนการสอน ส่งเสริมครูในการพัฒนา เครื่องมือวัดและประเมินผล ซึ่งพบปัญหาว่า ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ครูไม่สามารเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนได้เพราะว่า ครูขาดทักษะการสอนในระดับมัธยมศึกษา ขาดแคลนสื่อ และวัสดุ อุปกรณ์งบประมาณไม่เพียงพอ สำหรับการสัตเตรียม และสัตซื้อสื่อการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพสำหรับการนิเทศ ในการวัดและประเมินผลขาดแคลนงบประมาณในการเตรียมคู่มือการวัดและประเมินผล ซึ่งมีข้อเสนอแนะคือ ให้เพิ่มงบประมาณในด้านวิชาการ
4. ด้านการสัตสรรทรัพยากร สัตให้มีสถานที่เรียน ห้องปฏิบัติการและห้องเรียน เตรียมงบประมาณให้แก่โรงเรียน ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบประมาณจากเทศบาล ปัญหาพบว่ามีห้องสำหรับสัตกิจกรรมห้องเรียนและห้องฝึกงานไม่เพียงพอ โดยเสนอแนะว่า โรงเรียนควรเตรียมสถานที่เรียน รวมทั้งงบประมาณสำหรับการซื้อสื่อและวัสดุ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C540471 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD: INSTRUCTIONAL MANAGEMENT / SCHOOLS UNDER THE EXPANSION
OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY

PRAKONG CHUMDITH : A STUDY OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN SCHOOLS
UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER
THE JURISDICTION OF THE MUNICIPAL ADVISOR : ASSOC. PROF.
NORMSRI CATE, Ph.D. 270 pp. ISBN 974-634-443-9

The purposes of this research were 1) to study of instructional management in schools under the expansion of basic education opportunity project under the jurisdiction of the municipal 2) to study problems and alternatives for the instructional management in schools under the expansion of basic education opportunity project under the jurisdiction of the municipal

The results were as follows :

1. Planning; there were instructional planning, media and materials supporting project, The problems were found for lacking of media, materials and teachers, so the suggestions were to prepare budget and building.
2. Personnel; there were teachers' assignment to the classrooms by administor according to their major, minor and special ability; personnel preparation by using meeting to clarify curriculum, lesson plan and instructional activities. The problem was lacking of teachers in the field of mathematic, so a suggestion was to prepare the teachers in that field.
3. Academic; there were supporting to do the lesson plan and instructional activities, service about curriculum documents, visiting other schools, preparing media and materials for media production, preparing budgets, arrangement of club and co-curricular activities, supervision the instruction, supporting the teachers to develop the measurement and evaluation instrument. The problem were lacking of curriculum documents, the teacher could not prepare the instructional activities because of lacking of the teaching skill in secondary level, lacking of media and materials, the budgets were not sufficient to prepare and buy instructional media, lacking of qualified personnel for supervision. In the measurement and evaluation; lacking of budgets to prepare measurement and evaluation handbooks, A suggestion was to increase the budgets for academic affairs.
4. Resources; there were the place for laboratories and classrooms; to prepare the budgets for the submitted schools, the largest amount of budgets were provided from the municipal. The problem were found that the activity rooms, classrooms and workshops were not sufficient. A suggestion was that the schools should prepare the place for study including the budgets for buying media and materials.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ประถมศึกษา
.....ประถมศึกษา
สาขาวิชา.....
2538
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยาลัยนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เดช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง สำหรับความเมตตา กรุณาของท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญไวโรจน์ ประธานกรรมการสอบ วิทยาลัยนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. จีรทัศน์ พูลพัฒน์ ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำ และให้ข้อคิดในการปรับปรุงแก้ไขวิทยาลัยนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายคง ตระกูลศิษฐ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษาดังถิ่น ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลที่ให้การช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

การจัดทำวิทยาลัยนิพนธ์ ภัคดีวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ทุนสนับสนุน จำนวนเงิน 6,400 บาท ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ อาจารย์ นิรมล หันหาญ อาจารย์ อุไร ถาวรงามยิ่งสกุล อาจารย์ กรรณิกา โพธิ์ชื่น และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลสำเร็จ ลุล่วงลงด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษา และเป็นกำลังใจอย่างสม่ำเสมอตลอดมา จนงานวิจัยนี้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี

นางสาวประดอง ชำดิษ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
	ขอบเขตของการวิจัย.....	8
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2	เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	ความเป็นมาและความจำเป็นของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	13
	นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	14
	นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาล.....	14
	นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดเทศบาล.....	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2	
แนวทางในการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
แนวทางการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ	
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	17
แนวทางการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ	
เทศบาล.....	19
การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทาง	
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาล.....	21
การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการ	
ศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การสร้างเครื่องมือการวิจัย.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	159
สรุปผลการวิจัย.....	162
อภิปรายผลการวิจัย.....	180
ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้.....	191
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	192
รายการอ้างอิง.....	193
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	206
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร.....	207
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	214
ประวัติผู้เขียน.....	269

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียน จำแนกตามชื่อจังหวัดและเทศบาล.....	71
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	75
3	ระยะเวลาในการสัมภาษณ์และสังเกต.....	76
4	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ	80
5	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ.....	82
6	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการ จัดการเรียนการสอนด้านการวางแผน.....	86
7	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการ จัดการเรียนการสอนด้านการจัดบุคลากร.....	88
8	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัด การเรียนการสอนด้านวิชาการ ในเรื่อง การจัดแผนการเรียน ตามหลักสูตร.....	90
9	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัด การเรียนการสอน ด้านวิชาการ ในเรื่อง การบริการและการ เตรียมการใช้หลักสูตร.....	93
10	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัด การเรียนการสอนด้านวิชาการในเรื่อง การผลิตและการใช้สื่อ การสอน.....	97
11	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัด การเรียนการสอน ด้านวิชาการในเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร.....	99
12	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัด การเรียนการสอน ด้านวิชาการในเรื่อง การนิเทศการเรียน การสอน.....	101

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
13	จำนวนและค่าใช้จ่ายของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสรรทรัพยากร.....	105
14	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การเตรียมการสอน.....	109
15	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	111
16	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การผลิตและ การใช้สื่อการสอน.....	115
17	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	117
18	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การวัดและประเมินผล.....	120
19	จำนวนและค่าใช้จ่ายของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน.....	123
20	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน.....	130
21	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	151
22	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน.....	154
23	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการใช้สื่อการสอน.....	156
24	จำนวนและค่าใช้จ่ายของครู จำแนกตามการวัดและประเมินผล..	157